

כולל "פורת יוסף"
ע"ש ר' יוסף בן ר' סעדיה חידד ז"ל
רח' זבולון 37 גדרה

עלון מס' 184
התשע"ב

ט"ו בשבט

כשם שלמי שטאכל פירות
בלט ברכה
למלאכת סאת שכלו,
כך לעולמת זה
למי שלמברך בכוונה
ישכיל ויחכם בתורה
לבוש יוסף

יהודי יכול לקחת
כוס לים ולהכניס
בה (ע"י ברכה לכל הלב)
כזו לידה של
דבקות בה'
יותר למלאכת שנה
להחלק של העולם
הבט...
הגר"ש פינקוס זצ"ל

מחודדין בפיר

שיהיו דברי תורה

"מה רבו מעשיך ה'.."

כשאנו נהנים מדבר מאכל יש לנו לכלול הכל בברכה, כי כשאדם שותה מים או לועס פרי עליו להודות גם על השמש המאירה את העולם ומאפשרת לו ליהנות מהיופי של הפרי, שירת הציפורים המנעימות בזמירותיהן כל אחת בצליל שונה כדי לרומם את רוח האדם. הוא מחויב להודות על הפרחים המקסימים בצבעים ובגוונים שונים, על האוויר הצח, על הרוח הנעימה הנושבת.. ובכלל שנתבונן על היופי של הפירות שברא ה' בעולמו נודה לו יותר ויותר. נתאר לעצמנו אם האבטיח היה בצבע שחור איזו הרגשה היתה שאנו אוכלים... כשאנו מתבוננים על החן שטבע ה' בפירות, האבטיח בצבע אדום והלימון בצבע צהוב והמישמש בצבע כתום, והשזיף בצבע שחור, והתפוז בצבע כתום.. הרי שיש להודות לה' גם על זאת...

~ מתוך לבוש יוסף ~

מסופר על ר' ישראל מסלנט זצ"ל כי פעם הבחין שבמסעדה אחת דרשו עבור כוס תה סכום רב של כסף. שאל ר' ישראל את בעל המסעדה: "מדוע כוס התה כל-כך יקר? כמה עולה כפית סוכר ותמצית תה ומים חמים? בזיל הזול, אם כן עבור מה התה כל כך יקר???" ענה בעל המסעדה: "נראה שאתה צודק, אך אתה משלם גם עבור הנברשות שדולקות, המוסיקה המושמעת ברקע, הנוף המרהיב, הריהוט היוקרתי, המלצרים הלבושים במדים יפים. והתה שמוגש לך בספל חרסינה מעוטר וכל זה עולה כסף..." האירו פני הרב והודה לבעל המסעדה בחום לב. נשתומם בעל המסעדה ושאל: "על מה ולמה אתה מודה לי?" השיב ר' ישראל: "בזכותך הבנתי את משמעות הברכה "שהכל נהיה בדברו".

מעשה במלך אדריאנוס שהיה יוצא למלחמה ועבר עם חייליו ליד זקן אחד שהיה נוטע עץ תאנה. אמר לו אדריאנוס: "אתה זקן ועומד וטורח לאחרים". אמר לו הזקן: "אדוני המלך, הריני נוטע אם אזכה אוכל מפירות נטיעתי ואם לא אזכה, יאכלו בני".

לאחר 3 שנים חזר המלך אדריאנוס ומצא את אותו זקן מלקט תאנים מהעץ שנטע. לקח הזקן סלסלה מילא אותה בתאנים, ונתן למלך, ואמר לו: "הקב"ה זיכה אותי לאכול מפירות העץ שנטיעתי ואלה שבתוך הסלסלה הם בשבילך". לקח אדריאנוס סלסלה מילא אותה במטבעות זהב ונתן לאיש הזקן. הרי לנו מהי כוחה של אמונה ורצון לדאוג לזולת..

"כי האדם עץ השדה"

בני, הוי זהיר לברך
על הפירות
בט"ו בשבט שמונהג
ותיקין הוא.
ר' אלעזר הגדול לבנו

חייו של האדם אינם אלא מן האילן (ספר)
כשם שהעץ כשלעצמו אין לו כל ערך חשוב אלא אך ורק לפי התועלת שהוא מביא,
כך גם החכמה באדם יש לה ערך חיובי רק כשהיא מצמיחה פירות
שהם המידות הטובות והמעשים הנאים...

~ לבוש יוסף ~

זכות הלימוד בעלון לרפואת יהודה יצחק בן שולמית הייז

דיני קדימות בברכות

פינת ההלכה

הרב דב ניסים שליט"א,
ראש כולל "פורת יוסף"

התקינו חכמינו לברך לשם יתברך, שברא את העולם וכל אשר בו, על כל דבר שאדם אוכל או שותה. ותיקנו לברך על כל דבר ודבר, ברכה הראויה לו בפרטות, ולא להסתפק בברכה כללית.

כל האוכלים שברכתם שווה, מברך ברכה אחת ופוטר את כולם, אלא שאם אחד מהם חשוב יותר, יברך עליו. וגם באוכלים שברכותיהם שונות, צריך להקדים ולברך את הברכה החשובה יותר. ולפיכך:

א. אם יש לפניו מאכלים שברכתם שונה, צריך להקדים ברכת 'מזונות' ולאחר מכן ברכות 'הגפן' ו-'העץ' ו-'האדמה', ורק לאחר מכן ברכת 'שהכל'.

ב. מעיקר הדין, ברכות 'הגפן' ו-'העץ' ו-'האדמה', כיוון שכל אחת ברכה בפני עצמה, יכול להקדים איזה שירצה. ואולם, כיוון שיש חולקים בדבר, עדיף לברך לפי הסדר: 'הגפן', 'העץ', 'האדמה'. וסימן לסדר הקדימות 'מג"ע א"ש' (מזונות, גפן, עץ, אדמה, שהכל).

ג. אם יש לפניו כמה פירות שברכתם שווה, מברך על הפרי שהוא מ-7 המינים.

ד. אם יש לפניו כמה פירות מ-7 המינים, מברך על המין הקודם בתורה, וכך סידרם: זית, תמר, ענב, תאנה, רימון. ה. אם אין לפניו פרי מ-7 המינים, מברך על הפרי שחביב לו יותר.

יש לדעת, שכל כללי הקדימות אמורים, רק במידה שאדם מעוניין לאכול ולשתות מכל מה שלפניו, אבל אם אינו מעוניין כרגע לאכול או לשתות ממין מסוים, אינו חייב להקדימו (לדוגמה, מי שאינו מעוניין לאכול קודם שישתה).

"ארוממך א-להי המלך ואברכה שמך לעולם ועד"
תחילה "ארוממך" - יחשוב האדם ברוממתו יתברך,
ואז "ואברכה שמך" - יברך את הברכה.

בעל "קול ששון"

מסופר על הצדיק ר יצחק אייזיק מזידטשוב שעל שולחנו היו מסובים בט'ו בשבט אורחים רבים והצדיק היה מחלק להם פירות.

קרה פעם שהאורחים היו מרובים מאוד ואף על פי שהיו כמויות גדולות של פירות בכל זאת לא הספיקה הכמות לכולם..

קם הצדיק ואמר: אם פירות אתם מבקשים. הבה ואומר לכם היכן תמצאו אותם "אלו דברים שהאדם עושה אותם, אוכל פירותיהם בעולם הזה..ותלמוד תורה כנגד כולם" - לכו עסקו בתורה ותמצאו בלי דוחק פירות הרבה מלבד הקרן הקיימת לכם לעולם הבא..

סיפורי חסידים

הזהר הקדוש כותב: אילני הסרק יש בהם תועלת, שראויים הם לנוטען סביב עצי הפרי כגדר להגן על עצי הפרי (שהם העיקר) מרוחות חזקות ומשמש המכה על סוגי הפירות השונים שניזוקין מריבוי שמש.

כך אותם שלומדים תורה, עליהם עומד העולם והם עצי הפרי, ומסביבם עצי הסרק אלו אחינו בני ישראל שלא זכו ללמוד תורה, שיש בהם הרבה תועלת, שהם עושים צדקות ומעשים טובים שבזכותם מתבטלות גזירות רעות ונהפכת מידת הדין למידת הרחמים. ומשום כך אין לזלזל בהם. כי אין לזלזל באף יהודי גם אם אינו שומר תורה ומצוות שמא הוא אינו יודע את ערכן של מצוות ועדיין לא טעם את טעמה של תורה ויתכן שבבוא היום גם הוא יזכה לכך בע"ה, כפי שהמציאות הוכיחה שיהודים רבים שלא האמינו עליהם הפכו לבעלי תשובה גדולים..

לבוש יוסף

מי שיתבונן באמת במעשה בריאה יראה שאין יאוש בעולם. כשם שבכל בוקר השמש זורחת מחדש. כך גם אתמול לא הלך לנו טוב ולא היתה הצלחה בעבודת ה'. חלילה לנו להתייאש.

כשם שאתמול היה חשור וכעת שוב פעם נהיה אור בעולם. כך עלינו לראות אור חדש בחיינו ונשמח ונעלוז כי אנו בנים לה' יתברך. ואכן עבירה חמורה היא מי ששוכח שהוא בן מלך.

כי מי שמעלים עיניו מזכירה ומזכיה זו אין לך טיפש יותר ממנו. ומי שיודע לשמוח במצוות ה' יתברך בתורה הקדושה הרי הוא השמח האמיתי..

לבוש יוסף

בדרך העולם, מי שמכיר טובה לנותן המתנה הרי הנותן משפיע עליו עוד מתנות. ואם מקבל המתנה יכפור בנתינת המתנה ויזלזל בה הוא יפסיד.. כך גם בכל ענייני הכרת הטוב - מי שמודה לה' יתברך ומכיר לו טובה הרי שה' יברכו בעוד ברכות מחובות...

לבוש יוסף

מסופר על ר' אלעזר, שהיה עני גדול וגר במרתף, כאשר חלה ר' אלעזר בא ר' יוחנן לבקרו, ראהו ישן בבית אפל באמצע היום.

גילה זרועו ר' יוחנן ונהיה אור גדול בחדר, כי בשרו היה מאיר ומבהיק מרוב הקדושה והיפי שבו. ואותו ר' אלעזר היה חוסך מעצמו מותרות וקונה מאכלים משובחים כדי להרבות בברכות כי "עתיד אדם ליתן דין וחשבון על שראה מיני מגדים ולא אכל מהם".

לבוש יוסף

אַבְרָהָם אָבִי יֵשׁ כֵּה, אֶפְרָיִם כֹּאשֶׁר הוֹבֵיחַ הוּא יְהוֹזִי פֶּשֶׁט.
מִבְּשִׁטִּינָן עֲשִׂיָּא